

Docherty D., Eyton D., Hughes A., Pearce S., 2012, *Growing Value. Business-University Collaboration for the 21st Century*, Londyn: National Centre for Universities & Business, ss. 48.

Raport dwudziestoosobowego zespołu Enhancing Value Task Force of the Council for Industry and Higher Education, powołanej do istnienia w 2011 r. w ramach działalności UK-Innovation Research Centre, ukazał się w grudniu 2012 r. Miał na celu przede wszystkim określenie kierunków działań w polityce naukowej Wielkiej Brytanii, które zwiększyłyby efektywność ekonomiczną działalności badawczo-rozwojowej, finansowanej ze środków publicznych. Zespół tworzyli wybitni przedstawiciele świata akademickiego, reprezentowani w zarządzie zespołu przez Shirley'a Pearce'a (Loughborough University), oraz przedsiębiorstw, których reprezentował David Eyton (Group Head of Technology, British Petroleum). Członkiem zespołu był także David Sainsbury, pełniący wcześniej funkcję ministra w rządzie Wielkiej Brytanii (Ministry of Science and Innovation).

Na treść raportu składa się osiem rozdziałów, w tym trzy otwierające: wprowadzenie, wnioski oraz rekomendacje. W części wstępnej autorzy raportu podkreślają wysoką jakość zasobów uniwersyteckich w Wiel-

kiej Brytanii. Świadczą o niej przede wszystkim obecność czterech uniwersytetów w pierwszej światowej dekadzie oraz drugie miejsce w ilości cytowani prac publikowanych (za USA). To stwierdzenie prowadzi bezpośrednio do sformułowania problemu, że wyniki tej inwencyjności muszą zostać spożytkowane na potrzeby rozwoju Wielkiej Brytanii, a nie innych krajów. Rozwiązaniem tego problemu ma być wskazanie sposobów przeprowadzenia etapów koniecznych do przekształcenia tej inwencyjności w innowacyjność rozwiązań oferowanych na rynku przez firmy.

Zespół uszczegółowił realizowane zadanie w postaci czterech celów: umiejscowienie sektora badań w Wielkiej Brytanii w kontekście Unii Europejskiej oraz globalnym; prześledzenie podobieństw i analogii między sektorem publicznym a prywatnym; określenie specyfiki sektorowych systemów innowacji oraz wskazanie priorytetowych działań, które zwiększą wartość badań finansowanych ze środków publicznych i ich współpracy z biznesem. W odniesieniu do trzech pierwszych celów przeprowadzone

zostały intensywne badania, które prowadzono przede wszystkim we współpracy z the UK Innovation Research Centre Uniwersytetu Cambridge i Imperial College.

Na liście dziesięciu wniosków znalazły się między innymi następujące stwierdzenia. Obserwuje się współcześnie trend zwiększonej otwartości na współpracę ośrodków akademickich i przedsiębiorstw, który jest zauważalny również w Wielkiej Brytanii, a niektóre instytucje szczególnie wyróżniają się w tym kontekście. Wielka Brytania jest światowym liderem pod względem wysokości finansowania badań ze środków zagranicznych, co z jednej strony dowodzi ich wysokiej jakości, ale z drugiej stanowi zagrożenie z uwagi na wykorzystanie efektów w innych krajach, które wraz z rozwojem własnego systemu innowacji, mogą wycofać się z tego rodzaju finansowania. Konieczne są rozwiązania systemowe, łączące zarówno poszczególne etapy innowacji (od badań podstawowych po prace rozwojowe, wdrożeniowe i komercjalizację rynkową), jak i etapy finansowania (od start-up po ponadnarodowe korporacje), a także obejmujące mechanizmy finansowania tej działalności oraz konieczną dla niej infrastrukturę. We wnioskach zwraca się również uwagę, że komercjalizacja jest tylko jednym ze sposobów tworzenia wartości, który jest zawsze ryzykowny, co dotyczy przede wszystkim małych i średnich przedsiębiorstw, mających większe trudności w zarządzaniu innowacjami i dyspo-

nujących wąskim *portfolio* innowacji. Nie istnieje, zdaniem autorów raportu, jedno rozwiązanie, które sprawdziłoby się dla wszystkich sektorów. Wynika to z ich zróżnicowania, a także z faktu, że posiadają one różne reżimy w odniesieniu do zarządzania i ochrony własności intelektualnej. Stąd konieczne jest opracowanie różnych strategii rozwoju i priorytetyzacji dla poszczególnych sektorów. W końcowym wniosku podkreśla się, że mimo posiadania wysokiej jakości sektora usług finansowych w Wielkiej Brytanii, innowacje pozyskują środki finansowe ze źródeł zagranicznych, wskutek czego korzyści z nimi związane są dyskontowane za granicą.

W odniesieniu do polityki naukowej autorzy formułują więc odnośne rekomendacje. Po pierwsze, utrzymanie wysokiej jakości badań poprzez prowadzenie strategicznej polityki rządu Wielkiej Brytanii. Istotnym jej instrumentem ma być zwiększenie do 2,5% PKB wydatków na działalność badawczo-rozwojową, a także wprowadzenie ulg podatkowych, zwłaszcza związanych z ochroną patentową. Po drugie, stworzenie warunków współpracy finansowej, które umożliwią wykorzystanie innowacji, tworzonych w brytyjskich ośrodkach badawczych, na potrzeby krajowego przemysłu, który prowadzi działalność globalną, ale także w skali regionalnej. Promowanie przedsiębiorczości w uniwersytetach w celu zwiększenia gotowości do podejmowania ryzyka i realizacji biznesowych przedsięwzięć innowacyjnych. Realizacja tej rekomendacji

miałyby obejmować staże studenckie w start-upach oraz włączenie do programów studiów problematyki związanej z rozwiązywaniem realnych problemów inspirowanych działalnością gospodarczą. Po czwarte, stworzenie sektorowo zróżnicowanych strategii, służących intensyfikacji współpracy między ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami. W tym celu opracowane zostały zróżnicowane sektorowo wskaźniki rozwoju oraz wdrażania innowacji.

Korpus raportu stanowią szczegółowe analizy problematyki innowacji w Wielkiej Brytanii, wsparte szczegółowymi studiami przypadków. Zarysowanie ogólnego tła prac towarzyszących przygotowaniu raportu autorzy rozpoczęli od zaprezentowania „złotego pięciokąta”, który obok tradycyjnie wymienianych uczelni, administracji publicznej i biznesu, włącza też infrastrukturę finansową oraz instytucje rynku pracy. Na tym tle zaprezentowane zostały najważniejsze wyzwania, jakie stoją przed systemem innowacji w Wielkiej Brytanii. Obejmują one m.in. pojawienie się tzw. otwartych innowacji, globalizację działalności innowacyjnej, kryzys bankowy oraz przemiany w strukturze gospodarki

Wielkiej Brytanii, zwłaszcza dotyczące zmniejszającej się działalności produkcyjnej oraz niekorzystnych przekształceń w strukturze własnościowej.

Sytuacja sektora B+R zaprezentowana została w raporcie na tle innych krajów UE, jak i w kontekście globalnym. Schematycznie do jej przedstawienia (na podstawie wysokości finansowania ze środków publicznych) wykorzystany został schemat D. Stokesa o stosunkowo proporcjonalnym rozkładzie: czyste badania podstawowe (33,7%), badania podstawowe inspirowane przez potencjalnych użytkowników ich rozwiązań (28,9%) oraz czyste badania stosowane (34,6%). Uwzględnione zostały także różne formy aktywności badaczy, a także ich możliwości współpracy z różnymi sektorami przemysłu Wielkiej Brytanii.

Raport zamykają studia przypadków współpracy ośrodków akademickich z przedsiębiorstwami, których autorami byli na ogół pracownicy danej firmy. Podane przykłady obejmują m.in. klastr biomedyczny firmy GlaxoSmithKline, sieć UTC firmy Rolls-Royce, Instytut BP w Cambridge oraz CISCO (National Virtual Incubator).

Paweł Kawalec